

Године 1973, Леониду Иљичу Брежњеву, генералном секретару КПСС, уручена је Лењина награда „за учвршћивање мира међу народима“. У оно време, ова одлука је углавном наишла на подсмех и огорчење, будући да се Генсеков миротворачки рад до тог тренутка огледао у инвазији на Чехословачку и потписивању Хелсиншке повеље (заједно са још 35 државника). Најзад, ауторитет ове награде, совјетског симболичког пандана Нобеловој награди за мир, био је подривен самом чињеницом да је комитет који награду додељује био непосредно подчињен Врховном совјету СССР, дакле исполитизиран по дефиницији. Управо из тог разлога, ова награда одвојена је од *оне* Лењинове награде, највишег достојанства у СССР, која се, управо да би се избегло политизирање, додељивала само научницима и уметницима. (Брежњев је 1979. добио и њу, за тротомне мемоаре које му је написала група новинара, и који су такође били предмет општег подсмеха.)

Последњих година, међутим, и Нобелова награда, поготово она која се додељује за мир, подсећа и напомиње на времена када је ЦК КПСС међу собом делио Лењинове награде и ордење за заслуге. Не само да су награде већ дуже време у функцији једне цивилизације, једног културног пројекта и једног („глобалног“) система вредности, већ оне упорно, из године у годину, све чешће падају под диктат политике, удостојавајући људе блиске глобалној врхушки и интересима америчког Стејт департмента.

Имајући то у виду, ове године смо прошли још и одлично! Нобелову награду за мир понео је Барак Обама, председник САД, веома популарна медијска личност и, речима Мајкла Мура, „фин момак“. За разлику од претходна два лауреата, Ала Гора, истакнуте личности администрације која је извршила прву илегалну војну агресију у постхладноратовској Европи (али који је зато снимео дирљив филм о опасности од глобалног отопљавања), односно Мартија Ахтисарија, чија је миротворачка делатност на Балкану начинила проблем који ће овдашњим државама висити око врата *деценијама*, Барак Обама на плану светског мира није *учинио*

– ништа. И то је добро, будући да је јединица учинка америчких председника по светски мир – хиљаду мртвих цивила. Али да ли је то довољно за награду за мир? Наравно, „од кога је, добро је“, али опет?!

Нобелов комитет изјавио је да је Обамина заслуга његов „огромни напор за учвршћивање међународне дипломатије и сарадње међу народима“. Скоро као Брежњев! Обамина међународна делатност углавном се до сада сводила на попуштање

по иницијативама које су на сто поставиле друге стране, или их је изнудила криза америчке економије. На наставак преговора о стратешком наоружању Обама се сагласио таман колико и Медведев, који је такође наложио повлачење додатних трупа из Калињинграда оног тренутка када је амерички председник најавио одустајање од „ракетног штита“. Истовремено, председник САД *није* зауставио сукоб у Ираку, нити Авганистану, нити је повукао своје трупа и са једног од ових бојишта. Несугласице са Ираном и Корејом далеко су од изглађених. Група G7 преточила су у G20 по изнудици светске кризе, под чијим притиском је и појачана активност ОУН.

Чар Нобелове награде за мир је, како је то својевремено приметио Џес Вокер из часописа *Reason*, што се и *не мора* ништа *учинити* да би се она заслужила („Ал Гор заправо и није зауставио глобално отопљавање“). Довољно је

жарко желети

да се нешто оствари, и пружити свима

наду

да је то могуће. А „нада“ је заштитни знак Барака Обаме. Он је за својих непуних годину дана председниковања показао да постоји темељна разлика између „промена у које се може веровати“ и

стварних

промена. Срећом, Нобелова комисија не прави ту разлику. Као и амерички народ, она је спремна да Председнику верује на реч, а Обама је „дечко који обећава“. У најмању руку, само ако успе да прогура нови закон о здравственом осигурању у САД, спашће довољно живота да оправда уложено поверење седих глава у Ослу.

Остаје питање, међутим, како се мери *жарка жеља* са светским миром? По том критеријуму, свакој Мис универзум требало је, уз ленту, доделити и Нобелову награду за мир (она, у најмању руку, није главнокомандујући највеће угњетавалачке војне силе на планети). А било ко би могао да тражи од Нобелове комисије предужам за генијални роман који ће

тек написати, као што,

уосталом, Награда сваке друге године припадне научницима који нас

воде ка леку

против рака.

Очигледно, ипак, не може

свако

добити привилегију да за њега, као у Луис Кероловој земљи иза огледала, последице долазе пре узрока. Барак Обама је, речима непознатог руског коментатора, први лауреат који је Нобелову награду добио – авансно. Шта друго рећи, осим,
it couldn't happen to a nicer guy